

OSAAMISEN ARVIOINTI		ARVIOINNIN KOHTEET JA AMMATTITAITOVAATIMUKSET		OSAAMISEN HANKKIMINEN
Ammaattiosaamisen näyttö	Arviointisuunnitelma	Huom! Aiemmin hankittu osaaminen on tunnistetaan ja tunnustetaan ennen osaamisen hankkimisvaihetta		Miten ja missä osaamista hankitaan? Miten opetuksella ja ohjauksella tuetaan osaamisen hankkimista? Miten osaamisen edistymistä seurataan (= oppimisen arviointia)?
<p>Osaamisen arviointi:</p> <p>Työkykypassi osa-alueita voidaan arvoida työelämässä työssäoppimisjakson aikana.</p> <p>Tutkinnon osan osaamista voidaan arvioida työpaikalla ammattiosaamisen näytössä työtä tehden. Osaamista arvioivat työpaikkaohjaaja ja opiskelija.</p> <p>Arviointi voidaan tehdä arviointikeskustelussa, johon osallistuvat opettaja, työpaikkaohjaaja ja opiskelija.</p> <p>Arviointipäätöksen tekevät opettaja ja työpaikkaohjaaja yhdessä kuullen opiskelijan itsearviointin</p> <p>Tutkinnon osan osaamisen voi myös osoittaa harrastuneisuus- ja tai liikunta-aktiivisuudella. Arviointiin liitettävä todistus muualla kuin opinnoissa tai työssäoppimisjaksolla tapahtuneesta osaamisen esittämisestä.</p>	Arvioidaan ammattiosaamisen näytöllä	<p>1. Työprosessin hallinta</p> <p>Opiskelija havaitsee ja tunnistaa työhönsä liittyvät kuormitustekijät. Opiskelija osaa toimia oman työkykynsä ylläpitämiseksi ja tapaturmien välttämiseksi riittävällä tasolla kukin työtehtävä tai tehtäväkokonaisuus huomioiden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Opiskelija tiedostaa tulevan ammattinsa työkykyhaasteet ja oman toimintansa vaikutuksen työkykyyn sekä osaa toimia omaa ja yhteisön työkykyä edistävasti. Opiskelija osaa kehittää ryhmän työturvallisuutta ja työkykyä työympäristössä omien työkäytäntöjensä kautta. Opiskelija ymmärtää liikunnan merkityksen toiminta- ja työkykyä, osaa tunnistaa oman alansa fyysiset kuormitustekijät sekä osaa liikkua toiminta- ja työkykyään ylläpitäen tai edistäen. Hän osaa hakea tietoa ja tutustua terveyttä, psyykkistä vireystilaa ja jaksamista edistäviin liikuntamuotoihin. 	<p>Opiskelija hankkii tutkinnon osan ammattitaitovaatimusten mukaista osaamista osallistumalla aktiivisesti ja itsenäisesti alla kuvattuihin työkykypassin osa-alueisiin.</p> <p>Ammatin työkykyvalmiudet (2 osp) Ammatin työkykyvalmiuksia opitaan yhteisissä ja ammatillisissa tutkinnon osissa sekä työssäoppimisjaksoilla.</p> <p>Työkykyvalmiuksien suorittamisessa osaamista voidaan arvioida pakollisissa tutkinnon osissa hankittuna osaamisena, mutta osa-alueen suorittamiseen olisi hyvä kuulua myös valinnainen tutkinnon osa, työelämäjaksoon liittyvä osaamisen arviointi tai erilaisiin teemaviikkoihin liittyvän toiminnan toteutus osana oppilaitoksen toimintaa.</p> <p>Toiminta- ja työkykyä edistävä liikunta (2 osp) Toiminta- ja työkykyä edistävissä liikunnassa tulee huomioida opiskelijan tulevan ammatin fyysiset kuormitustekijät ja suunnata liikunnan sisältöä sen mukaisesti. Liikunnan hyödyt suhteessa ammatissa toimimiseen on hyödyllistä tehdä näkyväksi opiskelijalle. Fyysisen toimintakyvyn seuraaminen ja sen yhdistäminen työssä pärjäämiseen voi lisätä opiskelijoiden motivaatiota liikuntaa kohtaan. Toiminta- ja työkykyä edistävän liikunnan opetusta ja ohjausta voidaan toteuttaa liikunnan opetuksena, oppilaitoksen liikuntakerhoissa tai liikunnanopettajan kanssa laaditun liikuntaohjelman suorittamisella. Osaaminen voidaan osoittaa myös liikuntaharrastuksena, josta ohjaaja tai valmentaja kirjoittaa todistuksen. Omatoimisen liikkumisen kirjaamiseen voidaan käyttää myös erilaisia</p>
	Arvioidaan ammattiosaamisen näytöllä	<p>2. Työmenetelmien, välineiden ja materiaalien hallinta</p> <p>Opiskelija suojautuu työhön ja työympäristöön liittyviltä vaaroilta, käyttää työvälineitä, laitteita ja suojaimia asianmukaisesti sekä varmistaa oman, työtovereiden ja asiakkaiden turvallisuuden eri tilanteissa.</p>		
	Arvioidaan ammattiosaamisen näytöllä	<p>3. Työn perustana olevan tiedon hallinta</p> <p>Opiskelija ymmärtää työkyvyn ylläpitämiseen liittyvät keskeiset vaikuttimet.</p>		
	Arvioidaan ammattiosaamisen näytöllä	<p>4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot</p> <ul style="list-style-type: none"> Vuorovaikutus ja yhteistyö Terveys, turvallisuus ja toimintakyky Ammattietiikka 		

OSAAMISEN ARVIOINTI		ARVIOINNIN KOHTEET JA AMMATTITAITOVAATIMUKSET		OSAAMISEN HANKKIMINEN
Ammaattiosaamisen näyttö	Arviointisuunnitelma	Huom! Aiemmin hankittu osaaminen on tunnistetaan ja tunnustetaan ennen osaamisen hankkimisvaihetta		Miten ja missä osaamista hankitaan? Miten opetuksella ja ohjauksella tuetaan osaamisen hankkimista? Miten osaamisen edistymistä seurataan (= oppimisen arviointia)?
	suunnitelman- mukaista kehittymistä.	<p>Opiskelija tuntee työelämän tiedon ja tuen lähteet ja hankkii työyhteisössä tietoa ja tukea tarvittaessa.</p> <p>Opiskelija tunnistaa oman alansa tavallisimmat terveyshaitat sekä terveyttä ja opiskelukykyä kuormittavat tekijät ja välttää niitä. Opiskelija tietää fyysiseen, sosiaaliseen ja psyykkiseen toimintakykyyn vaikuttavat tekijät, arvioi ja soveltaa tätä tietoa, laatii hyvinvointi-suunnitelman ja noudattaa sitä. Opiskelija toimii työssäoppimisjaksolla sovittujen terveyttä edistävien toiminta-ohjeiden tai -suunnitelman mukaisesti.</p> <p>Opiskelija osallistuu säännöllisesti oppilaitoksen opiskelijakunta-, tutor- tai kerhotoimintaan tai oppilaitoksen yhteistyökumppaneiden tai sidosryhmien järjestämään kerhotoimintaan.</p> <p>Vaihtoehtoisesti opiskelijalla on omaan vapaa-aikaansa liittyvä säännöllinen harrastus, joka voi olla kulttuuriin, liikuntaan, vapaaehtoistoimintaan tai</p>	<ul style="list-style-type: none"> Opiskelija ymmärtää liikunnan, ravinnon, levon, unen, virkistyksen, ihmissuhteiden, elämäntapojen ja terveyden väliset yhteydet ja osaa ottaa ne huomioon toiminnassaan. Lisäksi hän tuntee oman alansa keskeiset terveyttä ja työkykyä kuormittavat tekijät ja osaa ottaa ne työssään huomioon. Hän tiedostaa omien valintojensa vaikutukset toiminta- ja työkykyynsä ja osaa hakea tarvittaessa opiskeluhuollon ja opiskelijaterveydenhuollon palveluja. Opiskelija ymmärtää harrastusten merkityksen työkyvyn edistämisessä ja osaa hyödyntää harrastuksia työssä jaksamisessa ja 	<p>teknisiä apuvälineitä ja esimerkiksi Heia Heia – liikuntapäiväkirjaa.</p> <p>Terveysosaaminen (2 osp) Terveysosaamista voidaan opettaa ja ohjata terveystiedon opetuksessa, arjen hallinnan, opiskelukyvyn ja asumisen kursseilla sekä esimerkiksi painonhallinta- ja irti tupakasta –ryhmiä käynnistämällä.</p> <p>Harrastuneisuus ja yhteistyötaidot (1 osp) Opiskelija voi suorittaa osa-alueen oppilaitoksen opiskelijakunta- ja/tai tutortoiminnassa sekä erilaisissa osallisuutta edistävässä liikunta-, kulttuuri- tai ammattikerhoissa. Osa-alueen voi suorittaa myös oppilaitoksen ulkopuolisissa harrastustoiminnassa tai erilaisten kansalaisjärjestöjen</p>

OSAAMISEN ARVIOINTI		ARVIOINNIN KOHTEET JA AMMATTITAITOVAATIMUKSET		OSAAMISEN HANKKIMINEN
Ammaattiosaamisen näyttö	Arviointisuunnitelma	Huom! Aiemmin hankittu osaaminen on tunnustetaan ja tunnustetaan ennen osaamisen hankkimisvaihetta		Miten ja missä osaamista hankitaan? Miten opetuksella ja ohjauksella tuetaan osaamisen hankkimista? Miten osaamisen edistymistä seurataan (= oppimisen arviointia)?
		<p>yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen liittyvää toimintaa yksin tai osana yhteisöä. Opiskelija kykenee ilmaisemaan itseään ja toimimaan niin kahdenkeskisissä kuin pienryhmien vuorovaikutustilanteissa.</p>	<p>ammattiosaamisensa kehittämisessä. Opiskelija osaa aloittaa tai jatkaa itselleen sopivaa harrastusta.</p> <ul style="list-style-type: none"> Opiskelija osaa vahvistaa ja syventää työkykyä tukevaa osaamistaan. Hän osaa hankkia lisää tietoa ja taitoa työkyvystä, osallistua työkykyä konkreettisesti parantavaan toimintaan ja siirtää oppimaansa käytäntöön. 	<p>vapaaehtoistyössä. Opiskelijan rooli voi olla osallistuja, ohjaaja, valmentaja, tuomari, yhdistyksen tai toimikunnan hallituksen jäsen, jne.</p> <p>Työkykyvalmiuksien vahvistaminen (2 osp) Työkykyvalmiuksien vahvistaminen on Ammattiosaajan työkykypassin erikoistumisosio, jota suoritettaessa opiskelijalla tulee olla jo hyvä käsitys työkyvystä sekä tulevan ammattinsa sille asettamista vaatimuksista. Osa-alueen luontevin suoritusvaihe on opintojen loppupuolella, ja siihen tulee sisältyä työssäoppimisjaksoilla tai työelämässä osoitettua osaamista.</p> <p>Itsearviointi (1osp) Opiskelija arvioi oman työkyvyn kehittymistä ja siihen liittyviä vaikuttamia opintojensa aikana.</p>
Tutkinnon osan arvosanan muodostuminen		Opiskelijapalaute tutkinnon osan toteutuksesta		Työssäoppiminen
Opiskelijan tutkintotodistukseen saama tämän tutkinnon osan arvosana muodostuu edellä mainituista suorituksista / osaamisen osoittamisesta seuraavasti: Arvioidaan hyväksytty/hylätty. Tutkinnon osan arvosana muodostuu tutkinnon osan osa-alueiden ja opiskelijan itsearvioinnin perusteella		Opiskelija antaa tutkinnon osan suorittamisen lopussa palautetta siitä, miten hyvin osaamisalueen osaamisen hankkiminen ja arviointi ovat onnistuneet. Palaute ei vaikuta tutkinnon osan arviointiin. Palautetta käytetään tutkinnon osan toteutuksen kehittämiseen ja parantamiseen.		Laajuus 8 osp.

Arvioinnin kohde	Arvointikriteerit
	Arvioidaan hyväksyty / hylätty
	Opiskelija
Ammatin työkykyvalmiudet	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none">- havaitsee ja tunnistaa työhönsä liittyvät vaarat ja ilmoittaa niistä.- toimii omassa työssään ohjeiden mukaisesti, vaaratilanteita ennaltaehkäisevästi ja perustelee toimintansa- noudattaa työturvallisuutta ja soveltaa tietoa muuttuviin olosuhteisiin- arvioi toimintaansa avoimesti ja realistisesti sekä ottaa vastaan palautetta ja hyödyntää sitä toiminnassaan tarkoituksenmukaisesti- suojautuu työhön ja työympäristöön liittyviltä vaaroilta, käyttää työvälineitä, laitteita ja suojaamia asianmukaisesti sekä varmistaa oman, työtovereiden ja asiakkaiden turvallisuuden eri tilanteissa.- havaitsee ja tunnistaa ammattinsa keskeiset työterveyttä ja työkykyä kuormittavat tekijät.- ennakoii ja suunnittelee työnsä huomioiden terveystarkastukset,- noudattaa ergonomiaa työssään ja soveltaa sitä vaihtelevissa työtilanteissa.- hyödyntää oma-aloitteisesti alalle soveltuvaa terveyttä edistävää liikuntaa terveytensä ja toimintakykynsä edistämiseksi.- opastaa ryhmän jäsenenä myös muita toimimaan terveellisesti ja turvallisesti.- toimiisujuvasti ryhmässä ja osaa tarvittaessa käsitellä myös ristiriitaitilanteita.- tuntee työelämän tiedon ja tuen lähteet ja hankkii työyhteisössä tietoa ja tukea tarvittaessa.
Toiminta- ja työkykyä edistävä liikunta	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none">- pitää yllä fyysistä toimintakykyä osallistumalla liikuntatilanteisiin annettujen ohjeiden mukaan ja noudattaa reilun pelin periaatteita.- ymmärtää liikunnan, terveellisen ravinnon ja levon merkityksen omaan terveyteensä ja hyvinvointiinsa ja suunnittelee sekä noudattaa itselleen laatimaansa liikuntasuunnitelmaa niin opiskelu- kuin työelämäjaksolla.- arvioi oman fyysisen toimintakykynsä kehittymistä.- osallistuu järjestettyyn liikuntatoimintaan ja -tilaisuuksiin ja kannustaa myös muita osallistumaan tai harrastaa omatoimisesti säännöllistä liikuntaa, josta pitää liikunta- päiväkirjaa.- hyödyntää omassa toiminnassaan erilaisia kuntoliikunnan ja terveyttä edistävän liikunnan muotoja sekä seuraa omaa edistymistään.

Terveysosaaminen	Opiskelija <ul style="list-style-type: none">- tunnistaaomanalansatavallisimmatterveyshaitatsekäterveyttäjaopiskelukykyä kuormittavat tekijät ja välttää niitä.- tietää fyysiseen, sosiaaliseen ja psyykkiseen toimintakykyyn vaikuttavat tekijät, arvioi ja soveltaa tätä tietoa, laatii hyvinvointisuunnitelman ja noudattaa sitä.- toimii työssäoppimisjaksolla sovitujen terveyttä edistävien toimintaohjeiden tai - suunnitelman mukaisesti.
Harrastuneisuus ja yhteistyötaidot	Opiskelija <ul style="list-style-type: none">- osallistuu säännöllisesti oppilaitoksen opiskelijakunta-, tutor-tai kerhotoimin- taantaioppilaitoksenyhteistyökumppaneidentaisidosryhmienjärjestämään kerhotoimintaan.- vaihtoehtoisesti opiskelijallaonomaanvapaa-aikaansaliittyväsäännöllinen harrastus, joka voi olla kulttuuriin, liikuntaan, vapaaehtoistoimintaan tai yhteiskunnalliseenvaikuttamiseenliittyväätoimintaayksintaiosanayhteisöä.- kykenee ilmaisemaan itseään ja toimimaan niin kahdenkeskisissä kuin pienryhmien vuorovaikutustilanteissa.
Työkykyvalmiuksien vahvistaminen	Opiskelija <ul style="list-style-type: none">- kykenee tunnistamaan työkyvyn eri osa-alueita vahvistavia keinoja työpaikalla javapaa-ajalla ja ottamaan näitä käyttöön.- tuntee oman alansa jatyössäoppimispaikkansatyöehdot jak eskeisent yölain- säädännön ja toimii oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa mukaisesti.- perehtyy työssäoppimisjaksollatyöpaikantyösuojelu- ohjeisiin ja -määräyksiin, toimii niiden mukaisesti sekä huolehtii työturvallisuudesta.- hankkii tietoa yrityksen työkykyä lisäävästä toiminnasta, osallistuu siihen aktiivisesti ja toimii joustavasti erilaisissa tilanteissa.- kykenee vuorovaikutukseen työyhteisössä eri asemassa olevien ihmisten kanssa, työ- kentelemään osana työryhmää ja erilaisten ihmisten kanssa sekä toimimaan sovittelevasti myös konfliktitilanteissa.- selvittää yrityksen ohjeet työntekijän viestinnästä, sosiaalisen median käytöstä ja imagollisesta markkinoinnista sekä noudattaa verkkokäytön etikettiä.